

ISTIQLAL TÜRKÇE

ISTIQLAL HAFTALIK HABER BÜLTENİ

1 - 7 MAYIS 2023

istiqlal Türkçe

www.istiqlalmedia.com
turkistanpress.com

RAPOR:

ÇİN'DEKİ İSLAMOFOBİ VE MÜSLÜMAN ÜLKELERİN TUTUMLARI

Uygur Araştırmalar Merkezi “Çin’deki İslamofobi ve Müslüman Ülkelerin Tutumları” başlıklı bir rapor yayımladı. Rapor, Çin’de devlet destekli İslamofobi ve Doğu Türkistan’daki İslam karşıtı politikalara odaklanırken, İslam dünyasının tutumlarını inceliyor.

Uygur Araştırmalar Merkezi (CUS) 29 Nisan 2023 tarihinde, “Çin’deki İslamofobi ve Müslüman Ülkelerin Tutumları” başlıklı bir rapor yayınladı. Rapor, Çin’deki devlet destekli İslamofobi, özellikle Doğu Türkistan’daki Çin’in İslam karşıtı politikalara odaklanıyor. Ayrıca, rapor İslam dünyasındaki Çin’in dezenformasyon kampanyalarını ve Müslüman çoğunluktaki ülkelerin Çin’in İslam’a alenen açmış olduğu savaşına dair tutumlarını inceliyor.

Rapor, 1949’da Çin Halk Cumhuriyeti’nin kuruluşundan bu yana İslam ve Müslümanları “Çinlileştirmeye” çalışan Çin Komünist Partisi’nin sistemli ve tarihi İslamofobik politikalarını analiz ediyor. Son 710- yıl boyunca ve özellikle 2017’den bu yana Doğu Türkistan’daki Çin’in İslam’a savaşının çeşitli yönlerini belgeliyor.

Bunun yanı sıra, İslam dünyasındaki Çin’in dezenformasyon kampanyalarını ve Uygurlara yönelik dini zulmünden Müslüman ülkelerin rahatsızlık duymalarını önlemek için Çin rejiminin

kullandığı çeşitli propaganda uygulamalarını da gün yüzüne çıkarıyor.

Raporda, İslam İşbirliği Teşkilatı’nın Uygurlara yönelik başarısızlığı ve Müslüman çoğunluktaki ülkelerin Uygur Soykırımına karşı tutumları ilgili bölümlerde detaylıca değiniliyor.

Rapor için tıklayın...

Uygur Araştırmaları Merkezi’nin İcra Direktörü Abdulhakim İdris, rapor ile ilgili yaptığı açıklamada “Bugün Çin rejimi, Doğu Türkistan’da İslam’a karşı savaş açmış ve Uygur Müslümanlarına soykırım uygulamaktadır. Ancak İslam dünyası, Müslüman ülkeler arasında yürütülen kitlesel dezenformasyon kampanyası nedeniyle Çin rejiminin gerçek doğasını henüz tanımamaktadır” dedi. İdris ayrıca “Bu raporun yayınlanmasıyla, Çin’in İslamofobik politikalarına ışık tutmayı ve Müslümanların Çin rejiminin gerçek yüzünü görmelerini sağlamayı umuyoruz. Ayrıca İslam dünyasındaki Çin’in propaganda girişimlerini inceledik ve gerçeklerle ifşa ettik. Umarız daha fazla Müslüman, Çin’in Uygur Müslümanlarına yönelik dini zulmü konusunda eğitilmesine katkı sağlayacaktır” ifadelerini kullandı.

ÇİN'İN TİBET'TEKİ TOPLAMA KAMPLARI DİKKAT ÇEKTI

İnsan hakları uzmanları, Çin'in Doğu Türkistan'dakine benzeyen sözde «mesleki eğitim merkezi» politikasının Tibetlilerin kimliğine tehdit oluşturduğuna dikkat çekerek Çin'in bu politika sayesinde zorla çalıştırma planını icra etmekte olduğunu dile getirdi.

Birleşmiş Milletler teşkilatına ait haber sitesinde yer alan bilgiye göre bağımsız insan hakları uzmanları ortak bir açıklama yaparak, Çin'in Tibet'te uyguladığı sözde «ucuz iş gücü» ve sözde «istihdam» siyasetine dikkat çekti.

Açıklamada insan hakları uzmanları, Çin'in Tibetlilerin din, dil ve kültürel kimliğini asimile etmek için «ucuz iş gücü» ve sözde «istihdam» kisvesi altında sözde «mesleki eğitim merkezi» kurduğu, otoriter rejim, sivillere yönelik baskı ve gözetleme yoluyla ulusal siyasi bütünleşmeyi hedeflediği, ayrıca Çin'in zorla çalıştırma politikasının temel insan haklarına aykırı olan davranış biçimleri ayrıntılı olarak değiniliyor.

Uzmanlar, Çin'in 2015'ten bu yana yüz binlerce Tibetliyi geleneksel yaşamdan sözde «gönüllü» yalanıyla, ucuz işçi statüsü dayattığı ve köle gibi Çinli fabrikalarda çalışmaya zorladığını ortaya koyuyor.

Söz konusu «mesleki eğitim merkezi» nin iddia edildiği gibi insanların mesleki becerilerini geliştirmeyi amaçlamadığını, tam aksine, yarı askeri düzenle yönetilen kültürel ve siyasi asimilasyon merkezleri olduğunun altını çizen uzmanlar, Doğu Türkistan'daki Toplama Kamplarına benzer şekilde, bahse konu merkezlere alınan Tibetlilerin, Tibet dilini kullanmalarının ve dini kimliklerini ifade etmelerinin yasaklandığı, yerel dillerin Çin'in sözde «yoksullukla mücadele» politikasına büyük engel olarak görüldüğünü belirterek, bu politika durdurulmadığı takdirde büyük yıkımlara yol açacağı uyarısında bulundu.

HALK KÖLE! ÇÖLLER, GÜNEŞ ENERJİSİ TESİSİNE DÖNÜŞTÜ

Son yıllarda yenilenebilir enerji kaynakları uluslararası alanda önem kazandı. Ülkeler bu alana yoğun bir şekilde yatırımlarını arttırırken, Yenilenebilir enerji yatırımlarında ilk sıraya giren Çin, Doğu Türkistan ve İç Moğolistan gibi işgal altındaki bölgelerin çeşitli doğal kaynaklarını sömürmenin yanı sıra, çöllere dev güneş paneli tesisi inşa ederek, ürettiği elektriği Çin'in iç kesimine nakle ediyor.

Çin rejimi Güneş ve Rüzgar enerjisi projelerinin ilk grup tesislerinin İç Moğolistan, Dış Moğolistan ve Doğu Türkistan bölgelerinde şebekeye bağlandığını açıkladı.

YILDA 5,78 MİLYAR KW ENERJİ ÜRETECEK

Çin medyasına göre rejim yönetimi, Asya'nın (Türkistan) en büyük çölü olarak bilinen Gobi Çölü'nün güneyindeki Tenger Çölü'nde yılda 1,5 milyon hanenin elektrik talebini karşılayabilecek 1,8 milyar kilovat-saat enerji üretebilecek. Bu bölgedeki projelerin toplam yatırımı 12,28 milyar dolar olurken, toplam kurulu güç ise 13 milyon kW. Güneş santrali 3GW'lık tam kapasite devreye alındığında ise yılda 5,78 milyar kilovat-saat enerji üretebilecek.

Tenger Çölü'nde yer alan yeni tesis şimdilik dünyanın en büyük ikinci güneş enerji santrali konumunda. Dünyanın en büyük faal güneş enerji tesisi ise yine Çin'de bulunuyor. Öte yandan ilk çeyrekte Çin'in toplam yenilenebilir enerji kurulu gücü 1,26 milyar kilovat-saate ulaştı. Bunun 425 milyon kilovat-saati güneş, 376 milyon kilovat-saati rüzgar enerjisinden elde ediliyor.

Çin'in 2021 sonunda çölde yenilenebilir enerji projelerine başladığı biliniyor. Daha önce The New York Times gazetesinin bir danışmanlık firması olan HorizonAdvisory'a dayandırdığı raporda, GCL-Poly, East HopeGroup, Daqo New Energy, XinteEnergy ve Jinko Solar gibi büyük güneş enerjisi şirketlerinin fabrikalarında Doğu Türkistanlı işçilerin köle olarak zorla çalıştırıldığı ortaya konmuştu. Gelen bilgilerde Çin'in toplam 19 ili kapsayan kurak alanlara 100 GW'lık dev güneş ve rüzgar enerjisi tesisi kurmayı planladığı anlaşılıyor. Bu demek oluyor ki, bahse konu tesislerde yine milyonlarca Doğu Türkistanlı sözde "istihdam" kisvesi altında köle işçiliğe zorlanacak.

ASYA'NIN EN DERİN PETROL VE DOĞAL GAZ KUYUSU AÇILACAK

Çinin en büyük petrokimya ürünleri tedarikçisi Sinopec, Doğu Türkistan'da yer alan ve 9.472 metre derinliğinde olması beklenen Asya'nın en derin petrol ve doğal gaz sondaj kuyusu için süreci başlattı.

Çin rejimi Doğu Türkistan'ı işgal ettiğinden beri Doğu Türkistan'ın doğal zenginliklerini Çin illerine taşıyarak, enerji talebini garanti altına almak adına sömürgecilik politikası izliyor. Çinli makamlara göre, Proje tamamlanması durumunda Çin'in ultra derin kuyu sondajı teknolojisindeki ilkler sıralamasında yerini koruduğunu bir kez daha gösteriyor.

ASYANIN EN BÜYÜK PETROL VE GAZ KUYUSU OLACAK

Çin'in Xinhua haber ajansına göre Çin'in en büyük petrokimya ürünleri tedarikçisi, Doğu Türkistan'da Asya'nın en derin petrol ve doğal gaz sondaj kuyusu için süreci başlattı.

Çin Petrokimya Şirketi'nden (Sinopec) Pazartesi günü yapılan açıklamaya göre Taklamakan Çölü'nün kenarında yer alan sondaj kuyusunun 9.472 metre derinliğinde olması bekleniyor.

Sinopec'in açıklamasında, bu değer, Everest Dağı'nın yüksekliğinden 620 metre daha uzun bir yüksekliğe tekabül ettiği iddia ediliyor.

DOĞU TÜRKİSTAN KAYNAKLARI GASP EDİLİYOR

Gözlemciler, Çinli işgalcilerin Doğu Türkistan halkına yönelik sistematik soykırım politikası yürüttüğünü ve aynı zamanda da Doğu Türkistan'dan çıkan kaynakları talan ettiklerini, asil sahipleri olan Doğu Türkistan halkının kullanım haklarını gasp ettiklerini söyledi.

Dünyanın en büyük enerji tüketicisi olan Çin, 1949 yılından beri işgal ettiği Doğu Türkistan'dan petrol ve Gazın yanı sıra altın, platin, gümüş, uranyum ve kömür gibi 136 çeşit doğal kaynakları yağmalıyor, artı Çin'in %40 enerji talebini karşılayan bölgede, üstün kalite Pamuklarıyla dünyanın 5/1, Çin'in %80 ihtiyacını gideriyor. Bölge halkını yoksul ve geride bırakarak, köleliğe zorlayan Çinli otoriter rejim, gelinen noktadaysa Küresel çapta boykot ile karşı karşıya.

İşgalci Çin, “Doğu Türkistan’ı Çinileştirme”, “İslam dinini Çince sosyalizme uyarlama” ve sözde “Xinjiang’ı (Çin) Kültür yoluyla Besleme” kisvesi altında yıllardır devam eden sistematik soykırım politikasının bir parçası olarak bir 1 Mayıs günü Aksu ili Toksu şehrinde eski Çin efsanelerinden “Tanganshi Tutuk Beg” Kültür Parkı” nın açılış törenini düzenledi.

Çin propaganda ağı “Xinjiang gazetesi” nin 2 Mayıs tarihli haberine göre, Çin rejimi, açılış töreni sırasında Doğu Türkistan halkının benimsediği milli kültür ve dini değerleri ayaklar altına alarak bir dizi Çin geleneksel etkinlikleri ve gösteriler sergiledi.

Bilgilere göre Toksu şehir Parti Komitesi sekreteri Wang Xinli, uyduruk Çin efsanevi kahramanı “Tanganshi Tutuk Beg” Kültür Parkı açılış töreninde konuşma yaparak bahse konu parkın Soykırımcı Xi Jinping’in ortaya attığı sözde “Xinjiang’ı (Çin) Kültür yoluyla besleme” politikasını kapsamlı bir şekilde uygulamak amacıyla inşa edildiğinden bahsetti.

Ayrıca törenin 3 gün süreceği belirtilirken törende çekilen bazı fotoğraflarda Uygur erkek ve kızlarının geleneksel Çin kıyafetleri giyerek etkinlik boyunca şarkı söyleyip dans etmeye zorlandığı dikkat çekerken, özel ekip tarafından iştirakçilere Tang Hanedanlığının batı bölgesini (Doğu Türkistan’ı) nasıl savunduğunu anlatan çeşitli özel gösterilerde sergileniyor.

Gözlemciler rejim yönetiminin İslam’ın sözde Çince sosyalizme uyarlanması, Çin bilincinin pekişmesi gibi safsatalarla Doğu Türkistan’daki etnik ve kültürel soykırım politikasını yoğunlaştırdığını, aynı zamanda çeşitli yollarla Doğu Türkistan’ın Türk, Müslüman çehreni Çin görünümüne dönüştürmeye çalıştığını, bütün bunların uluslararası toplumun gözünü boyamak için olduğunu, oysa soykırımcı politikasını uygulamaya devam ettiğini ve giderek Uygur varlığını her yerden silmeye çabaladığını kaydetti.

3,5 MİLYON UYGUR'UN TELEFONU 11 MİLYON KEZ KONTROL EDİLDİ

İnsan Hakları İzleme Örgütü, Çin güvenlik güçlerinin 50 binden fazla dosya içeriğini “şiddet, terörle ilgili ses ve görüntü” olarak nitelendirerek, Uygurları cep telefonlarında yasadışı içerik bulundurma gerekçesiyle sorgulamak üzere listelediğini tespit etti.

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün resmi İnternet sitesinde yer alan 4 Mayıs tarihli habere göre, Çin Kamu güvenlik bakanlığından elde edilen verilerin adli tıp analizi sonucunda, 2017-2018 yılları arasındaki dokuz ay içerisinde Çin polisleri, Doğu Türkistan'ın Urumçi şehrinde yaşayan 3,5 milyon kişiye ait 1,2 milyon cep telefonunu yaklaşık 11 milyondan fazla kez kontrol ettiği ortaya çıktı.

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün Çin işlerinden sorumlu direktör yardımcısı Wang Songlia'ya göre, Çin rejimi, Doğu Türkistan'ın her köşesinde kurulan gözetim sistemleri aracılığıyla, Uygurların kitlesel ve toplumsal gözetlenmesi ve sosyal alanlardaki kontrolü sıkılaştırmakla kalmayıp, aynı zamanda cep telefonlarında sakladığı Kuran'ı Kerim veya Hadis-i Şerifler, dolayısıyla İslami içerikler yüzünden polis tarafından sorguya çekiliyor.

Haberde, İnsan Hakları İzleme Örgütü, Çin'in “terörle mücadele ve aşırıcılık önlemleri” adı altında Doğu Türkistan halkına zulmetmekte olduğu yönündeki endişelerini dile getirirken, ayrıca Çin'in terörle mücadele yasasının belirsiz olduğunu, güvenlik güçlerine sınırsız yetki vermek suratıyla insanları keyfi tutuklamak üzerine düzenlendiğini, çoğu insanın masum olmasına rağmen özgürlüklerinden mahrum bırakıldığını, siyasi, dini ve ideolojik olarak adalet isteyenleri sebepsiz yere yıllarca hapsedilmesi ve öldürülmesi veya ağır bedensel işkencelere tabi tutulmasına olanak sağladığını bir kez daha gözler önüne seriyor.

Örgüt, merkezi şehir Urumçi'de yaşayan 1.400'den fazla kişinin, Çin polisinin ana listesinde yer aldığını ve bireylerin cep telefonlarındaki 1.000'den fazla içeriğin Kontrol uygulamalarıyla eşleştiğini, söz konusu belgeler incelendiğinde ise %57 oranında Kur'an-ı Kerim tilaveti ile ilgili dosyalar olduğu ve bu yüzden sıkı gözetime tabi tutulduğunu ortaya çıkarıyor.

İKİ YÜZLÜ ÇİN'İN MASKESİ DÜŞTÜ

Çin Dışişleri Bakanı Çin Gang, Xian kentinde düzenlenen 4. Çin- Orta Asya (Türkistan) Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda, bölge ülkelerinin dış güçlerin müdahalesine karşı çıkması gerektiğini belirterek "Orta Asya (Türkistan) jeopolitik oyunların değil, kazan-kazan işbirliğinin sahası olmalı." dedi.

Ulusal basındaki haberlere göre, Çin'in ev sahipliğinde düzenlenen zirveye Kazakistan Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Murat Nurtileu, Kırgızistan Dışişleri Bakanı Ceenbek Kulubayev, Tacikistan Dışişleri Bakanı Siraciddin Muhriddin, Özbekistan Dışişleri Bakanı Bahtiyar Saidov ve Türkmenistan Dışişleri Bakan Yardımcısı Vepa Hacıyev katıldı.

Çin Gang, Çin ve Orta Asya (Türkistan) ülkelerinin ortak geleceği paylaşan bir topluluk olduğunu, dünyanın kargaşa ve değişimlerden geçtiği bir dönemde karşılıklı çıkarlarını korumak için aralarındaki dayanışma ve işbirliğini güçlendirmesi gerektiğini vurgulayarak, "Her ne bahaneyle olursa olsun dışarıdan bölge ülkelerinin iç işlerine müdahale edilmesine karşı çıkmalıyız. Orta Asya (Türkistan), jeopolitik oyunların değil, kazan-kazan işbirliğinin sahası olmalı." ifadelerini kullandı.

Çin ile 5 Orta Asya (Türkistan) ülkesi arasında 2020'den beri dışişleri bakanları düzenlenen "C+C5" işbirliği mekanizmasının karşılıklı siyasi güveni ve işbirliğini geliştirdiğini, bölgesel barışa ve istikrara katkı sağladığını ifade eden Çin Gang, "Bir Kuşak bir Yol" Girişimi'ni birlikte inşa etme, ileri teknoloji alanında işbirliğini, devlet yönetiminde deneyim paylaşımını ve halklar arasındaki etkileşimleri artırma çağrısı yaptı.

UKRAYNA KRİZİNİN ÇÖZÜMÜ İÇİN BİRLİKTE

ÇALIŞMA ÇAĞRISI

Çin Gang, Çin ile Orta Asya ülkelerinin Ukrayna krizi konusunda benzer görüşleri ve tutumları paylaştığını belirterek Çin'in, krizin çözümü için en geniş mutabakatı sağlamak üzere Orta Asya ülkeleri dahil tüm uluslararası taraflarla birlikte çalışmaya hazır olduğunu kaydetti.

Komünist Parti lideri Xi Jinping'in Ukraynalı mevkidaşı Volodimir Zelenskiy ile yaptığı telefon görüşmesine değinen Çin Gang, Çin'in krizin siyasi çözümü için önemli bir adım attığını belirtti. Xi, Zelenskiy ile görüşmesinde, krizin siyasi çözümü için tüm taraflarla iletişim kurmak üzere Çin'in Avrasya İşlerinden Sorumlu Özel Temsilcisini, Ukrayna ve diğer ülkelere göndereceklerini belirterek ara buluculuk rolünün işaretini vermişti.

LİDERLER DÜZEYİNDEKİ İLK ZİRVE, GELECEK AY ÇİN'DE YAPILACAK

Dışişleri Bakanları, toplantıda "C+C5" mekanizmasının ilk Liderler Zirvesi'nin mayısta Çin'de, yine Xian kentinde yapılmasını kararlaştırdı.

Bakanlar, ayrıca, aralarında tarım, yeni enerji, e-ticaret, yeşil ve dijital ekonomi ile yüksek teknolojinin olduğu 14 alanda işbirliğini genişletme, terörizm, aşırıçılık ve ayrılıkçılıkla mücadelede işbirliğini sürdürme konusunda mutabakata vardı.

Oysa iki yüzlü Çin'in söylediği şeyler, Türkistan'daki bağımsız Türk devletlerini kandırmak ve yayılmacı politikalarının önünü açmak için olduğu aşikar. Üstelik aynı konumda olan Baltık ülkeleri için tam tersi açıklamalar yapması Çin'in maskesini düşürüyor.

Muhammed Ali ATAYURT-Istiqlal Haber

ÇİN-KAZAKİSTAN ARASINDA VİZE KALKTI. PROTESTOLAR PATLADI

Çin ile Kazakistan arasında vize muafiyeti anlaşması yapılacağı, Kazakistan halkı tarafından protesto edildi.

Çin Sanayisini Geliştirme Cemiyeti internet sitesinde yer alan bilgiye göre, 29 Nisan'da Kazakistan ve Çin arasında vize muafiyeti anlaşması yapılacağı iddia edildi. Diasporadaki Kazakistan halkı, kazak hükümetine vize kalkması durumunda Çinli yerleşimcilerin Kazakistan'a akın etmeye başlayacağı uyarısında bulunarak protesto etti.

HALK ANLAŞMAYA TEPKİ GÖSTERDİ

Protestocular memnuniyetsizliğini dile getirirken, anlaşmaya şiddetle karşı olduğunu ortaya koydu.

Anlaşma kararı ilk olarak 12 Nisan'da Kazakistan'ın Standart Yasası Tasarısı kamuya açık tartışma sitesi tarafından yayınlandı. Kararda Kazakistan vatandaşlarının Çin'e vizesiz gidebileceği, Çin vatandaşlarının

da aynı şekilde Kazakistan'a vizesiz girebilecekleri belirtiliyor.

KAZAKİSTAN CUMHURBAŞKANI ÇİNE GİDECEK

Anlaşmaya göre vizesiz giriş yapan turistlerin karşı tarafın topraklarına girdikten sonra 30 gün kalmalarına izin verilecek ve toplam kalış süresinin 90 günü geçmemesi gerekiyor. Anlaşma, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev'in 18 Mayıs'ta Çin'e yapmayı planladığı ziyaret esnasında imzalanması bekleniyor.

Halı hazırda Kazakistan'ın dört bir yerinden sivil halk, vize muafiyetinin Kazakistan için çok tehlikeli bir adım olduğunu söyleyerek bu anlaşmayı açıkça protesto ederken, Cumhurbaşkanı Tokayev'e anlaşmanın yapılmaması konusunda çağrıda bulunuyor.

ÇİNLİ BAKAN PAKİSTAN VE AFGANİSTAN'A GİDİYOR

Çin Dışişleri Bakanı Çin Gang, Pakistan ve Afganistan dışişleri bakanlarıyla katılacağı üçlü toplantı için İslamabad'a gidiyor. Ziyarete Taliban geçici hükümeti ve Afganistan'daki istikrarın sağlanması ele alınacak. Çin, Afganistan'da siyasi uzlaşma ve kalkınma çabalarını desteklediğini iddia ediyor.

Anadolu Haber Ajansına göre Çin Dışişleri Bakanı Çin Gang'ın, Pakistan ve Afganistan dışişleri bakanlarının katılacağı üçlü toplantı için yarın İslamabad'a gideceği bildirildi.

Dışişleri Bakanlığında yapılan açıklamaya göre, Çin Gang, Hindistan'ın Goa eyaletindeki Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) Dışişleri Bakanları Konseyi toplantısının ardından Pakistan'ı ziyaret edecek.

ÇİN, TALİBAN HÜKÜMETİNİ HENÜZ TANIMIŞ DEĞİL

Ziyarete Pakistan Başbakanı Şahbaz Şerif ve Dışişleri Bakanı Bilawal Butto Zerdari ile görüşecek olan Çin Gang, ayrıca Afganistan'daki Taliban geçici hükümetinin Dışişleri Bakan Vekili Emirhan Muttaki'nin de yer alacağı Çin-Pakistan-Afganistan Dışişleri Bakanları Diyaloğu toplantısına katılacak.

Çin, ABD'nin ülkeden çekilmesinin ardından Afganistan'da iktidara gelen Taliban'ın kurduğu geçici hükümeti henüz tanımamış olsa da ülkede güvenliğin ve istikrarın sağlanması ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesini

desteklediğini iddia ediyor.

Dışişleri Bakanı Çin Gang, geçen ay Özbekistan'da düzenlenen Afganistan'a Komşu Ülkeler Dışişleri Bakanları Toplantısı'na katılmış, toplantıda Taliban geçici hükümetine, "komşu ülkelerle daha yakın işbirliği yapması ve yönetimde daha kapsayıcı ve ilerlemeye açık olması gerektiği" mesajını vermişti.

Çin Dışişleri Bakanlığı, 12 Nisan'da yayımladığı "Çin'in Afganistan sorunundaki pozisyonu" başlıklı 11 maddelik belgede, Afganistan'ın bir daha jeopolitik çatışma ve bölgesel istikrarsızlık kaynağı olmaması için ülkede siyasi uzlaşmanın ve kalkınma çabalarının desteklenmesi çağrısında bulunmuştu.

Çin'in asla Afganistan'ın iç işlerine karışmayacağı, bencil çıkarların peşinde koşmayacağı ve ülkeyi nüfuz alanı haline getirmeye çalışmayacağı yalanını ortaya atan belgede, Pekin'in ülkede barışa ve yeniden inşaya yönelik çabaları desteklediği vurgulanıyor.

Ayrıca İşgalinden bu yana Doğu Türkistan'daki halka yönelik sistematik soykırım yürüten Çin, söz konusu belgede, Afganistan'da "ılımlı ve sağduyulu bir yönetimi" desteklediğinin altı çizilerek, Taliban'ın kurduğu geçici hükümete kadınlar, çocuklar ve etnik gruplar dahil tüm Afgan halkının temel insan haklarına saygı gösterilmesi çağrısında bulunuyor.

Muhammed Ali ATAYURT-Istiqlal Haber